

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

WZC De Linde (Ronse, Oost-Vlaanderen)

Projectcode: 2023D129
april 2023

NOTA
VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM
(PROEFSLEUVEN)

DEEL 1: RESULTATEN

Voorafgaand:

Bekrachtigde archeologienota met uitgesteld traject (ID 24662)

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2022L125)
- Programma van maatregelen (2022L125)
- Verslag van resultaten landschappelijk bodemonderzoek (2023C107)

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bruno Polfliet & Fedra Slabbinck

Nummer van het wettelijk depot: /

Naam en erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert NV OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2023

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Resultaten proefsleuvenonderzoek	7
1.1	Projectomschrijving	7
1.1.1	Administratieve gegevens	7
1.1.2	Onderzoeksopdracht	9
1.1.2.1	Onderzoekskader	9
1.1.2.2	Doelstelling	10
1.1.2.3	Onderzoeksvragen	10
1.1.2.4	Randvoorwaarden	11
1.1.3	Onderzoeksstrategie en methode	13
1.1.3.1	Methode	13
1.1.3.2	Onderzoeksstrategie	14
1.1.3.3	Inbreng specialisten	16
1.1.3.4	Algemene wetenschappelijke advisering	16
1.2	Assessmentrapport	17
1.2.1	Landschappelijke ligging	17
1.2.1.1	Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak	17
1.2.1.2	Aardkundige opbouw	19
1.2.2	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	22
1.2.2.1	S1	22
1.2.2.2	Drainages	24
1.2.3	Assessment van de vondsten	24
1.2.4	Assessment van de stalen	24
1.2.5	Conservatie-assessment	24
1.2.6	Assessment van het onderzocht gebied	25
1.2.6.1	Archeologisch ensemble	25
1.2.6.2	Landschappelijk kader na confrontatie met eerdere bevindingen	25
1.2.6.3	Historisch en archeologisch kader na confrontatie met de eerdere bevindingen.	25
1.2.7	Potentieel op kennisvermeerdering	26
1.2.7.1	Aard van de potentiële kennis	26
1.2.7.2	Waardering van de potentiële kennis	26
1.3	Advies voor vervolgonderzoek	26
1.4	Beantwoording van de onderzoeksvragen	26
1.5	Samenvatting	29
2	Bibliografie	30
3	Bijlagen	31
3.1	Geplande werken	31
3.2	Lijst met gebruikte afkortingen	32
3.3	Dagrapport	33
3.4	Sporenlijst	34
3.5	Vondstenlijst	34

3.6	Monsterlijst.....	34
3.7	Fotolijst.....	34
3.8	Thematische kaart.....	37

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met weergave van de kadastrumnummers	8
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België.....	8
Figuur 3: Geplande werken	9
Figuur 4: Jonge boompjes op de voorgrond en volgroeide bomen in de achtergrond (oostelijke zijde)	11
Figuur 5: Volgroeide bomen in de noordwestelijke hoek	12
Figuur 6: KLIP.....	12
Figuur 7: Voorstel proefsleuven	14
Figuur 8: Uitgevoerde proefsleuven	14
Figuur 9: Uitgevoerde proefsleuven weergegeven op de meest recente middenschale orthofoto (winter).....	15
Figuur 10: Jonge boompjes op de voorgrond en volgroeide bomen in de achtergrond (oostelijke zijde)	17
Figuur 11: Sleuvenplan met aanduiding van de vlak- (rood) en maaiveldhoogtes (groen) weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	18
Figuur 12 : Sleuvenplan met aanduiding van de profielen weergegeven op de Bodemkaart..	19
Figuur 13: Profiel 2.....	20
Figuur 14: Profiel 6.....	21
Figuur 15: Thematische kaart	22
Figuur 16: S1	23
Figuur 17: Thematische kaart weergegeven op de Poppkaart (1842-1879).....	23
Figuur 18: Thematische kaart	25
Figuur 19: Geplande werken	31
Figuur 20: Thematische kaart	37

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens proefsleuvenonderzoek.	7
---	---

1 Resultaten proefsleuvenonderzoek

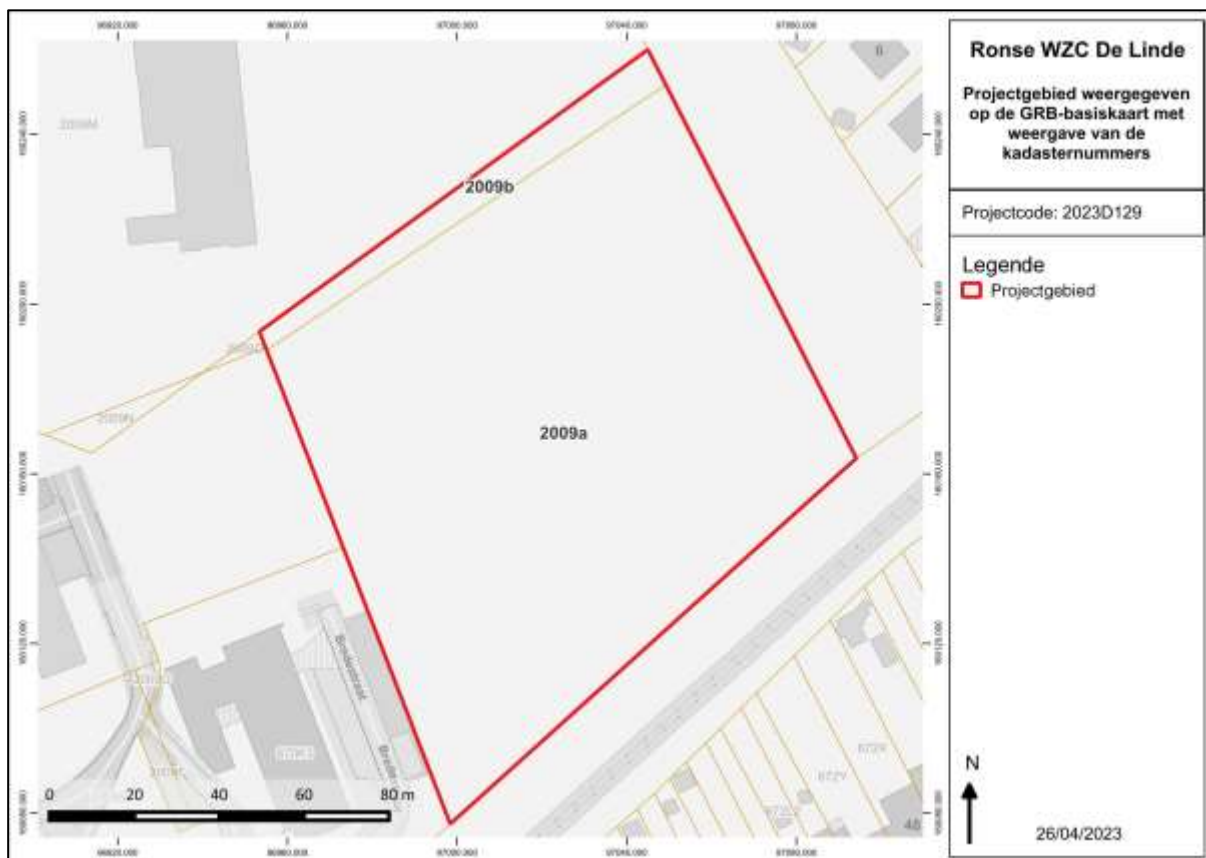
1.1 Projectomschrijving

1.1.1 Administratieve gegevens

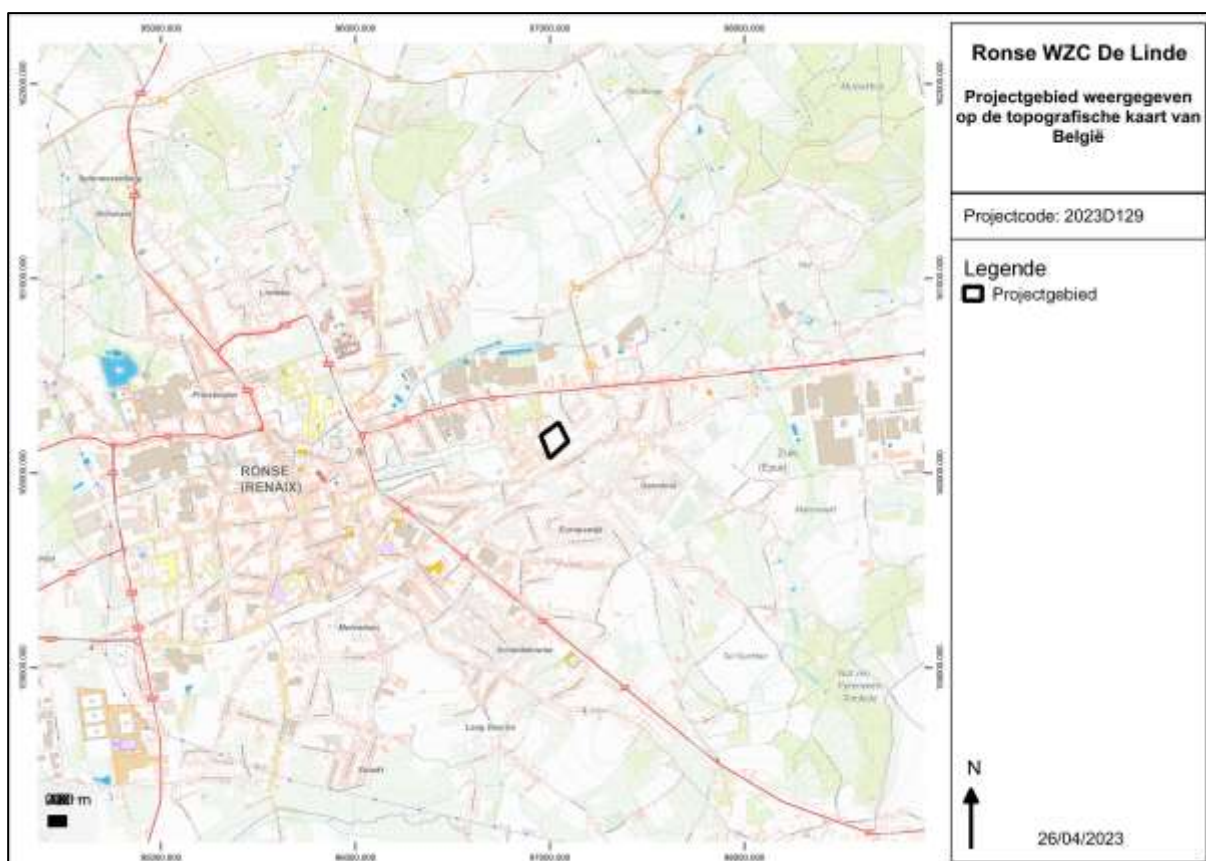
a) Projectcode	2023D129	
b) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De locatie van het vooronderzoek:	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Ronse
	Deelgemeente	/
	Postcode	9600
	Adres	Oscar Delghuststraat 9600 Ronse
	Toponiem	WZC De Linde
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 96860$ $Y_{\min} = 160055$ $X_{\max} = 97182$ $Y_{\max} = 160275$
d) Het kadasterplan met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelnummer of -nummers	Ronse, Afdeling 1, Sectie B, nr's: 2009b, 2009a Figuur 1	
e) Een topografische kaart van het onderzochte gebied.	Figuur 2	
f) Alle betrokken actoren en specialisten	Bruno Polfliet (veldwerkleider) Fedra Slabbinck (RTS/archeoloog) Ruben Vergauwe (bodemkundige)	
g) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	/	
h) Begin- en einddatum van het veldwerk	24/04/2023-25/04/2023	

Tabel 1: Administratieve gegevens proefsleuvenonderzoek.

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met weergave van de kadastrumnummers

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België

1.1.2 Onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Onderzoekskader

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw woonzorgcentrum over een totale oppervlakte van 1,35ha. Het gebouw heeft een footprint ca. 1885 m² en wordt gefundeerd aan de hand van sleuffunderingen. Binnen het overige gedeelte van het terrein worden verharding en groenzone gerealiseerd. Hier zal een maximale bodemingreep van 50 cm -mv plaats vinden.

Figuur 3: Geplande werken

1.1.2.2 Doelstelling

Op basis van voorafgaand bureauonderzoek aangevuld met een landschappelijk bodemonderzoek was duidelijk dat een proefsleuvenonderzoek noodzakelijk was om de aan- of afwezigheid van archeologische sporen te kunnen staven.

De keuze voor een proefsleuvenonderzoek werd afgetoetst aan de vier criteria die opgenomen zijn in de Code van de Goede Praktijk (CGP artikel 5.3):

-mogelijk: het terrein is toegankelijk voor een graafmachine. Na het verwijderen van de aanwezige begroeiing worden buiten eventueel aanwezige nutsleidingen geen obstakels voorzien waardoor de prospectie niet uitgevoerd kan worden.

-nuttig: gelet de beschreven verwachting is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte manier om eventueel aanwezige archeologische resten in kaart te brengen om vervolgens de impact van de geplande werken hierop te kunnen bepalen.

-schadelijk: de mate van spoorbewerking is tijdens een proefsleuvenonderzoek normaliter beperkt, hierdoor blijven eventueel aanwezige relictten bewaard voor verder onderzoek.

-noodzakelijk: gelet het feit dat de geplande werken een substantiële ingreep in de bodem impliceren moet uitgegaan worden van een scenario waarbij in-situ bewaring onmogelijk is.

Doel van de archeologische terreininventarisatie is het maken van een archeologische evaluatie van de projectlocatie, m.a.w. inzicht te krijgen in de verspreiding, de densiteit, de aard en de chronologische waarde van de eventuele archeologische sporen op het terrein.

1.1.2.3 Onderzoeksvragen

Bij het uitvoeren en uitwerken van de prospectie is het van belang dat onderstaande vragen beantwoord worden. Als er op basis van de resultaten nog bijkomende onderzoeksvragen gesteld kunnen worden, dienen deze ook gesteld en beantwoord te worden.

- Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten?
- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?
- Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?
- Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?
- Wat is de bewaringstoestand van de antropogene sporen?
- Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?
- Maken de oudere sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

- Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?
- Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?
- Voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
 - wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
 - welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
 - welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.1.2.4 Randvoorwaarden

Voorafgaand aan het onderzoek diende het terrein gevrijwaard te zijn van obstakels (constructies, vegetatie, puinhopen,...) die het terreinwerk kunnen belemmeren. Bij aanvang van het proefsleuvenonderzoek bleek dit niet in orde. Het terrein stond vol met jonge boompjes. In de noordwestelijke hoek en langs de oostelijke zijde betroffen dit volgroeide bomen.

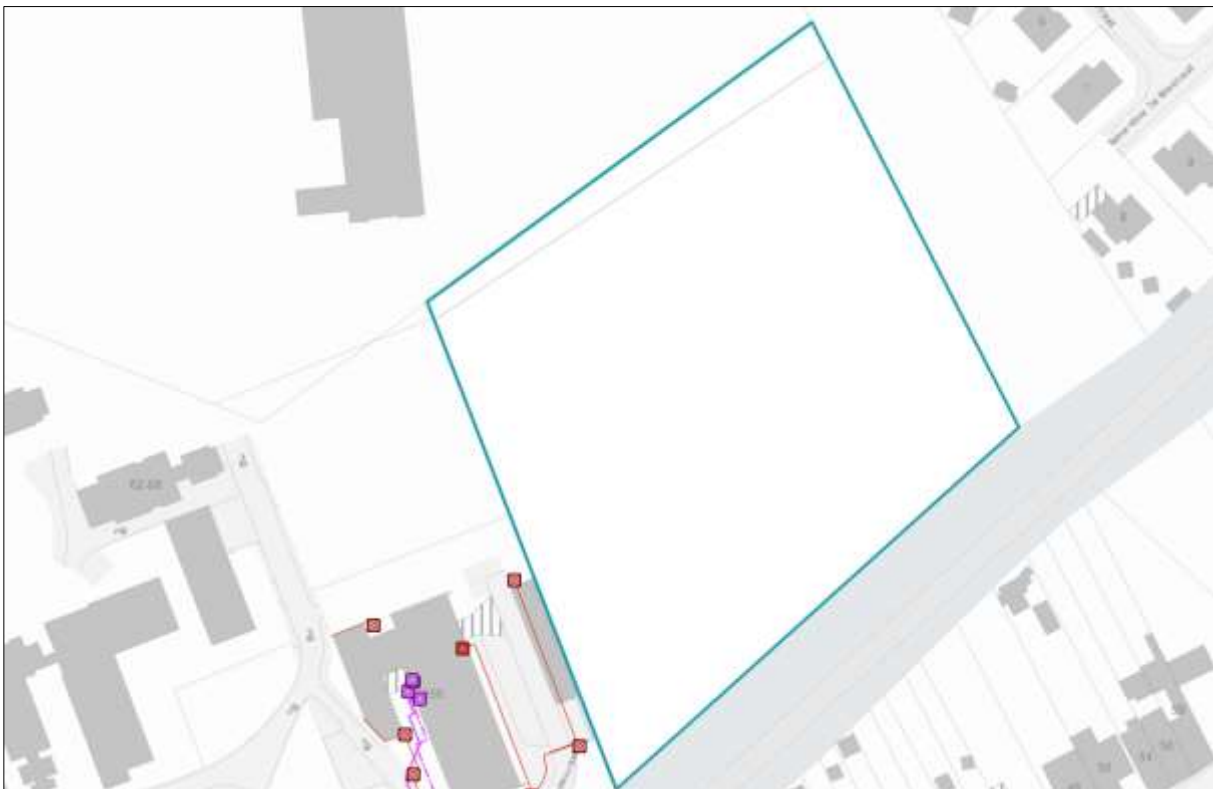

Figuur 4: Jonge boompjes op de voorgrond en volgroeide bomen in de achtergrond (oostelijke zijde)

Figuur 5: Volgroeide bomen in de noordwestelijke hoek

Het KLIP-plan toont geen nutsleidingen ter hoogte van de vooropgestelde proefsleuven.

Figuur 6: KLIP

1.1.3 Onderzoeksstrategie en methode

1.1.3.1 Methode

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en landschappelijk bodemonderzoek werd aangetoond dat een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte methode is om het eventueel bewaarde archeologische archief in kaart te brengen en te registreren. De dekkingsgraad van de proefsleuven is van die aard dat hij toelaat om voldoende gefundeerde uitspraken te doen over de rest van het projectgebied, en bedraagt als uitgangspunt 12,5%. Deze dekkingsgraad wordt onderverdeeld in 10% continue sleuven en 2,5% kijkvensters, dwarssleuven en volgsleuven.

De continue sleuven worden aangelegd in een regelmatig parallel patroon, met een tussenafstand van maximaal 15 m, om zo een gedegen dekking te verkrijgen en een gedegen inschatting te maken van het bodemarchief met betrekking tot de rest van het projectgebied. Verder dienen ze hiervoor 1,8 à 2m breed te zijn. In uitzonderlijke gevallen kunnen de terreinomstandigheden of de zichtbaarheid van de sporen vereisen dat de breedte van de sleuven wordt aangepast naar meer dan 2 m.

Dwarssleuven en volgsleuven verhogen het inzicht in de structuur van de archeologische site en dragen bij tot het correct begrenzen van de zone waar archeologisch erfgoed aanwezig is. Kijkvensters worden aangelegd om archeologische fenomenen nader te interpreteren en waarderen, alsook om een schijnbare afwezigheid van resten te verifiëren.

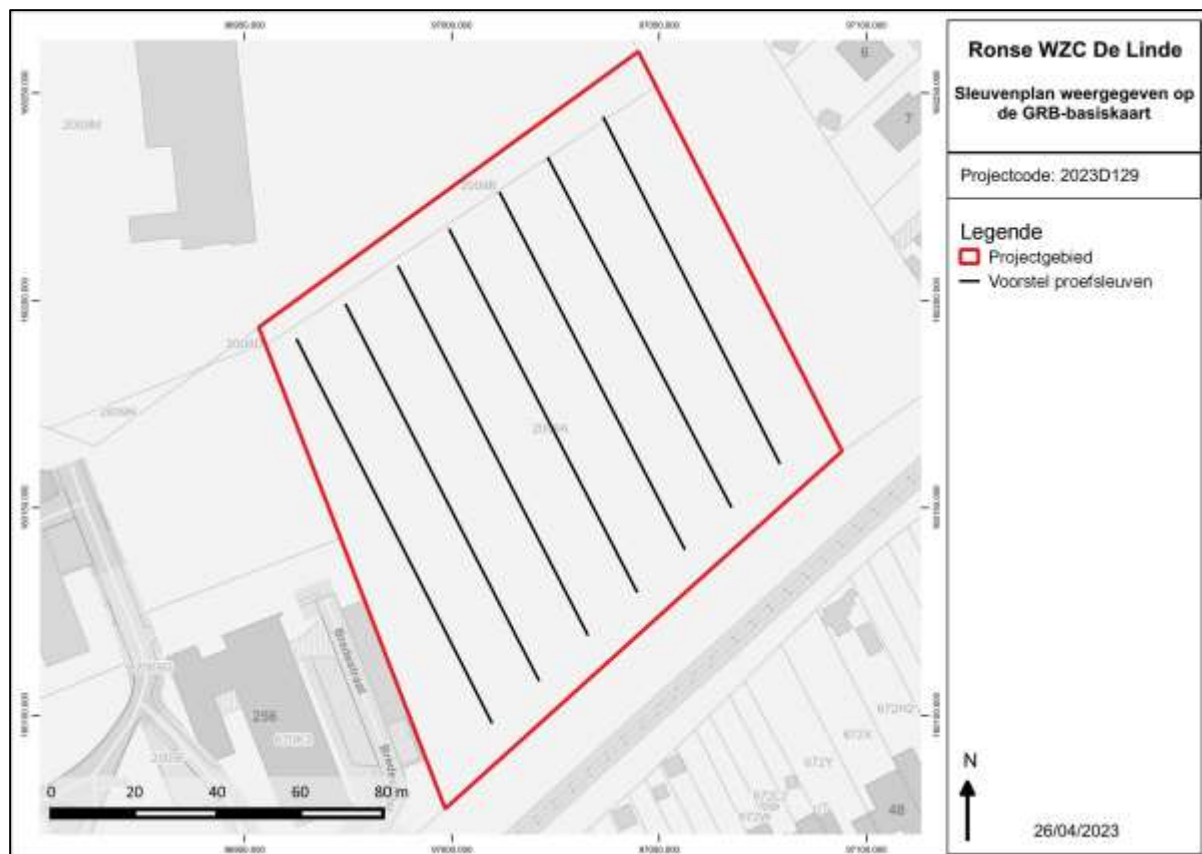
De diepte van het opgravingsvlak wordt door de veldwerkleider bij de aanleg ervan bepaald. Dit op basis van observaties van de putwandprofielen en verspreide profielputwaarnemingen.

Voor het eigenlijke terreinwerk aanvang neemt bekomt de veldwerkleider de nodige leidingplannen, hetzij van de initiatiefnemer, hetzij via een KLIP-melding. Deze plannen dienen continu aanwezig te zijn gedurende de werken (hetzij digitaal, hetzij analoog).

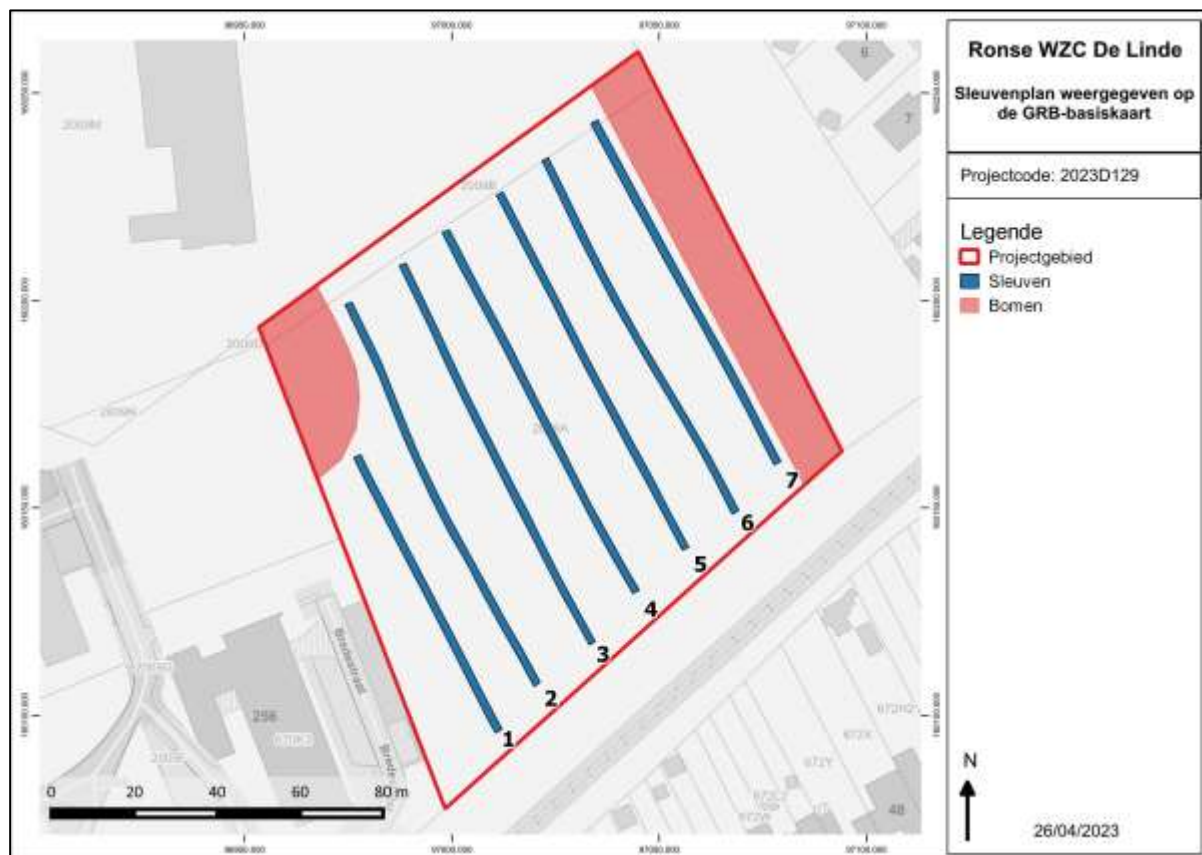
Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek, tegen verwachtingen in, een afgedekte en bijgevolg bewaarde steentijdvindplaats, bestaand uit (een) vondstenconcentratie(s), wordt aangesneden/herkend moet de onderzoeksmethode aangepast worden. Het proefsleuvenonderzoek dient gestaakt te worden. Alle vondsten worden ingemeten en voorgelegd aan een specialist, opdat een verdere waardering van de vindplaats kan plaatsvinden (d.m.v. waarderende boringen en aardkundige waarnemingen i.v.m. bewaringscondities). Hierbij wordt verwezen naar de bepalingen rond steentijdvindplaatsen en relevante onderzoeksmethodes conform de Code van Goede Praktijk.

1.1.3.2 Onderzoeksstrategie

Figuur 7: Voorstel proef-sleuven

Figuur 8: Uitgevoerde proef-sleuven

Het terrein werd geëvalueerd, zoals voorzien in het programma van maatregelen, op basis van 7 proefsleuven met een NW-ZO oriëntatie. Sleuf 1 werd in het noorden 30m ingekort door de aanwezigheid van bomen.

De totale oppervlakte van het te sleuven projectgebied bedraagt 1,35 ha. Daarvan was 2042 m² ontoegankelijk door de aanwezigheid van bomen. In totaal werd 1166m² of 8,6% van het terrein archeologisch onderzocht. De ontoegankelijke zones in rekening gebracht komt dit neer op 10,1%. Wegens het gebrek aan sporen en de diepte van de sleuven werd beslist om geen kijkvensters aan te leggen.

Figuur 9: Uitgevoerde proefsleuven weergegeven op de meest recente middenschalige orthofoto (winter)

Alle proefsleuven werden aangelegd in aanwezigheid van de veldwerkleider of projectleider met een 17 ton rupskraan met een platte graafbak van 1.8 m breed. Alle aangetroffen sporen, profielen en de sleuven zelf werden ingemeten met behulp van een GPS-toestel. Ook de locatie van de proefsleuven werd eveneens uitgezet met dit toestel. Eenmaal het juiste archeologische niveau bereikt was, werden deze sporen geregistreerd en gefotografeerd met een Nikon COOLPIX AW120 camera gekoppeld aan een GETAC tablet. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. Er werden voorgedrukte vondstenkaartjes gebruikt met volgende gegevens:

- Projectcode: 2023D129
- Interne code: ROBR-23
- Vondstnummer
- Putnummer
- Vlaknummer
- Spoornummer
- Laagnummer
- Profielnummer

- Soort
- Verzamelwijze
- Datum: 24/04/2023 – 25/04/2023

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv, vertegenwoordigd door Bruno Polfliet (erkend archeoloog, veldwerkleider) en Fedra Slabbinck (RTS, archeoloog). Het onderzoek vond plaats op maandag 24 en dinsdag 25 april 2023. De grondwerken werden uitgevoerd door 'Demarez-Marreel bvba' uit Pittem. De sleuven werden na het einde van het veldwerk machinaal gedicht.

Op 26 april 2023 ging vervolgens de uitwerking en de rapportage van start. Zo werden de opgravingsdata tijdens de basisuitwerking geadministreerd en gedigitaliseerd waarbij de meetresultaten verwerkt werden tot een opgravingsplan. Dateringen en faseringen werden aan dit kaartbeeld toegevoegd. Met deze gegevens werd getracht de onderzoeksvragen naar best vermogen te beantwoorden.

De vondsten worden normaliter tijdens de basisverwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert NV. Alle ingezamelde archeologische data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert NV en de opdrachtgever, eigendom van de opdrachtgever. Tijdens het veldwerk werden echter geen vondsten ingezameld.

1.1.3.3 Inbreng specialisten

Ruben Vergauwe (bodemkundige)

1.1.3.4 Algemene wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.2 Assessmentrapport

Het assessmentrapport geeft de informatie weer die verzameld werd tijdens het proefsleuvenonderzoek. Dit omvat informatie omtrent de bodem, stratigrafie en sporen. Deze gegevens werden beschreven, waar mogelijk gedateerd, vergeleken en gesynthetiseerd om tot een inschatting te komen van het archeologisch potentieel van het gebied. Het al dan niet nemen van verdere maatregelen kan vervolgens onderbouwd worden op basis van deze gegevens.

1.2.1 Landschappelijke ligging

1.2.1.1 Beschrijving van de site aan het huidige oppervlak

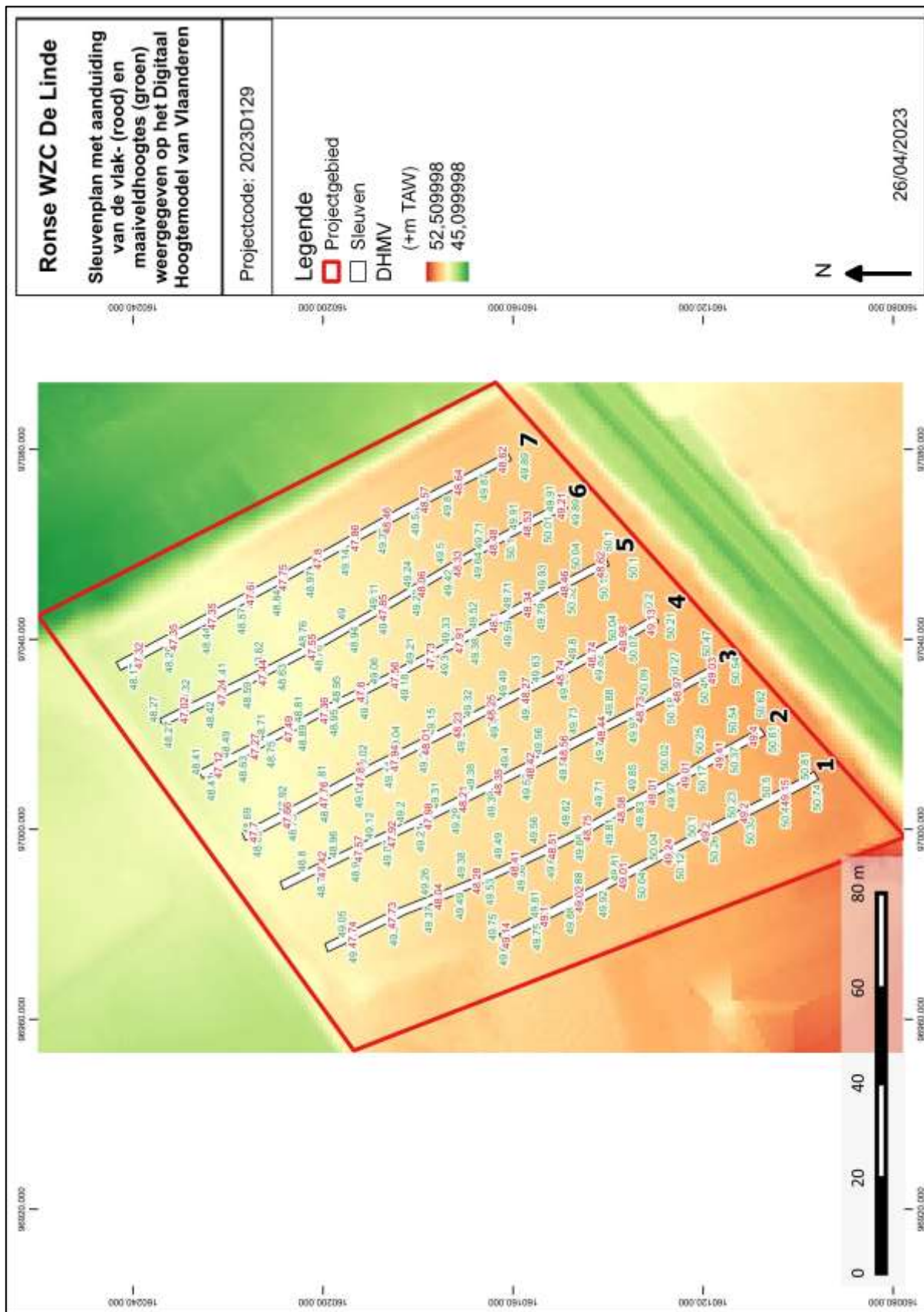
Zo goed als het volledige terrein was begroeid met bomen. Langs de oostzijde en in de noordwestelijke hoek van het terrein waren de bomen volgroeid. De rest van het projectgebied was beplant met jonge bomen.

Figuur 10: Jonge boompjes op de voorgrond en volgroeide bomen in de achtergrond (oostelijke zijde)

Het maaiveld toont een daling van het zuidwesten (50,74m TAW) naar het noordoosten (48.17m TAW) en volgt hiermee de natuurlijke helling. Het projectgebied ligt namelijk op een westelijke uitloper van de heuvelrug ten oosten van Ronse met dalend verloop naar de Molenbeek toe.

Het archeologische niveau of de moederbodem kent een gelijkaardig verloop van 49,15m TAW naar 47.12m TAW.

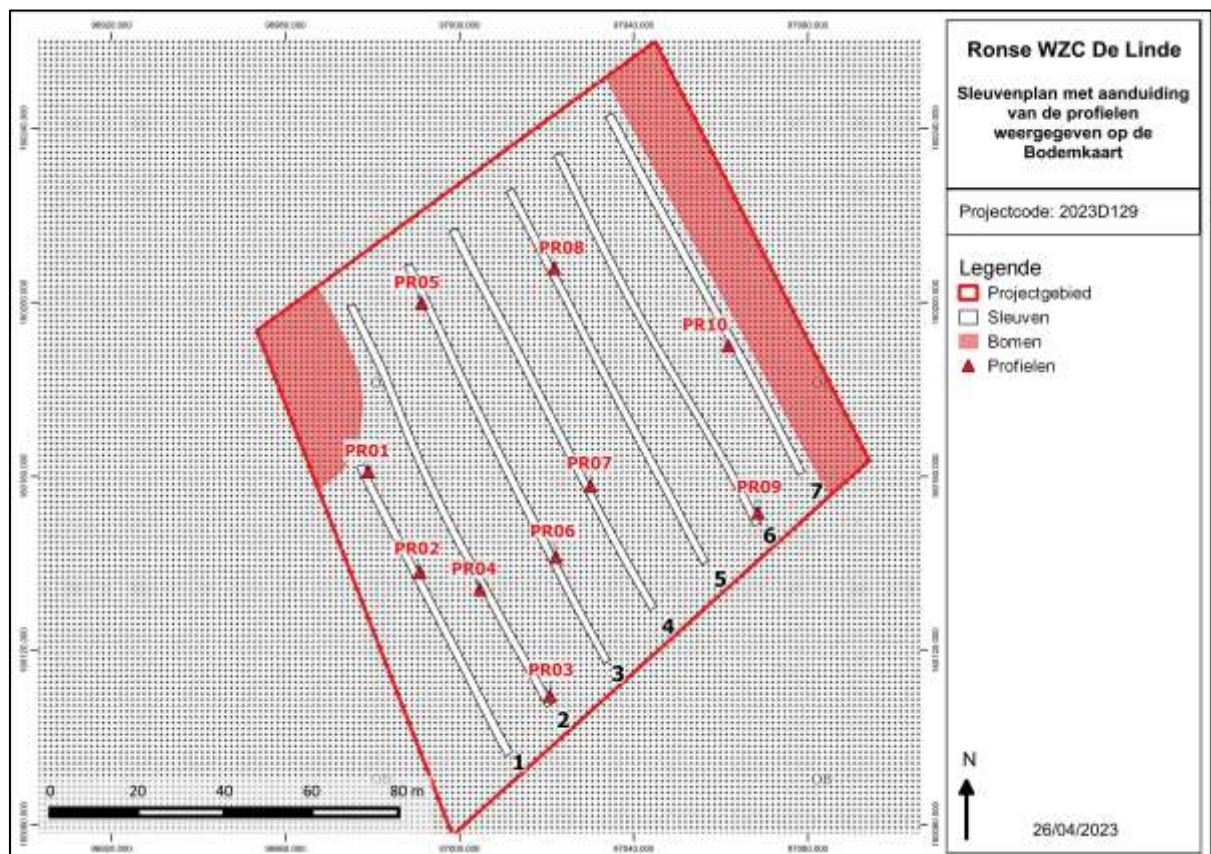
Figuur 11: Sleuvenplan met aanduiding van de vlak- (rood) en maaiveldhoogtes (groen) weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

1.2.1.2 Aardkundige opbouw

De bodemkaart geeft binnen het projectgebied één bodemtype weer:

Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

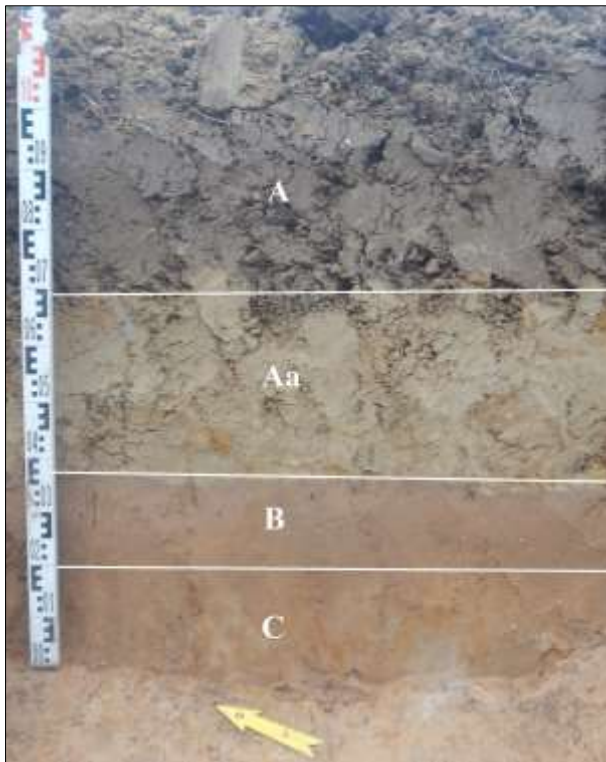
In functie van de analyse van de bodemopbouw werden 10 profielen geregistreerd. De profielen werden beschreven conform de FAWO *guidelines for soil description*, de richtlijnen van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Figuur 12 : Sleuvenplan met aanduiding van de profielen weergegeven op de Bodemkaart

De bodemopbouw kan beschreven worden aan de hand van 2 profielen:

Referentieprofiel (Profiel 2, Put 1):

A: 0 tot 30 cm (-mv): Homogeen, humeus, donkergrijs, zandig leem

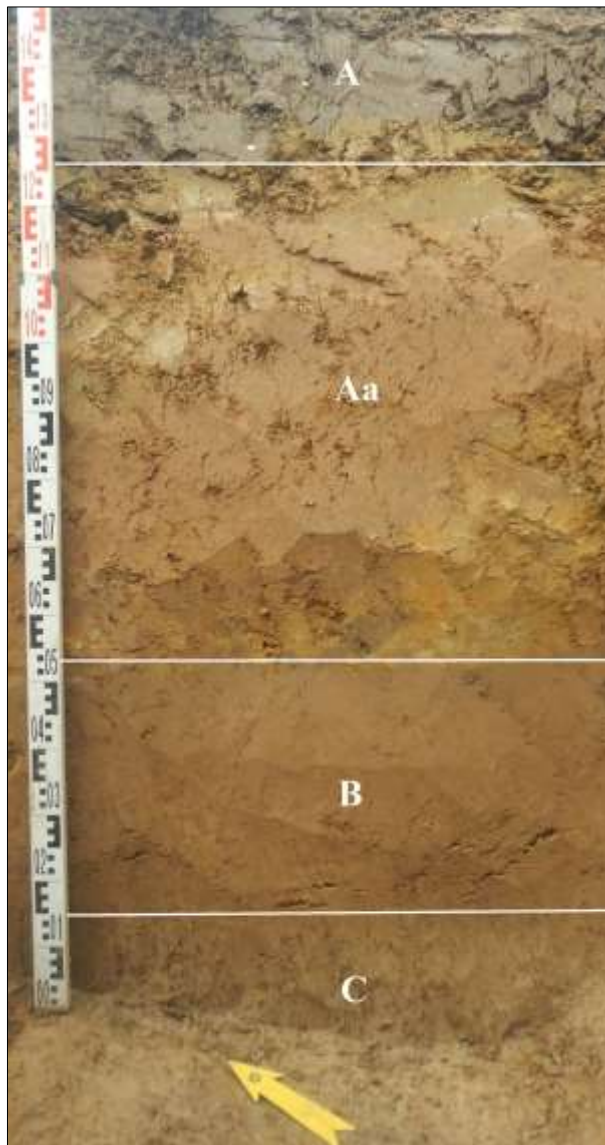
Aa: 30 tot 65 cm (-mv): Homogeen, beige, klei, gley (antropogene ophoging)

B: 65 tot 80 cm (-mv): Heterogeen, bruینگrijs, zandig leem, weinig houtskool- en baksteenspikkels, gley

C: 80 tot ... cm (-mv): Homogeen, beige/oranje, zandig leem, gley

Figuur 13: Profiel 2

Profiel 6 (Put 3):

A: 0 tot 25 cm (-mv): Homogeen, humeus, donkergrijs, zandig leem

Aa: 25 tot 95 cm (-mv): Heterogeen, geel/bruin/beige/groen, gley, zandig leem met kleibrokken (antropogene ophoging)

B: 95 tot 135 cm (-mv): Homogeen, bruin, zandig leem, weinig houtskool- en baksteenspikkels

C: 135 tot ... cm (-mv): Homogeen, beige leem, mangaanspikkels

Figuur 14: Profiel 6

De originele bodem bestond uit een lemig ABC-profiel met goed ontwikkelde B-horizont. De originele Ap-horizont werd afgegraven om het terrein vervolgens op te hogen. De ophoging varieert in dikte tussen de 35cm en 100cm. Tegen de verwachtingen in werd het terrein niet genivelleerd maar werd de helling juist groter in vergelijking met het originele loopvlak. In de ophogingen zijn verschillen waar te nemen wat wijst op verschillende fasen. Zo werd enerzijds een homogeen kleipakket (tertiair?) en anderzijds een heterogeen versmeten lemig pakket vastgesteld. De ophogingen bestaan waarschijnlijk uit grond afkomstig van de aanleg van de spoorweg (eind 19^e eeuw), uitgravingen ten oosten van het projectgebied en grond afkomstig van de bouwerven ten noorden en ten westen van het projectgebied.

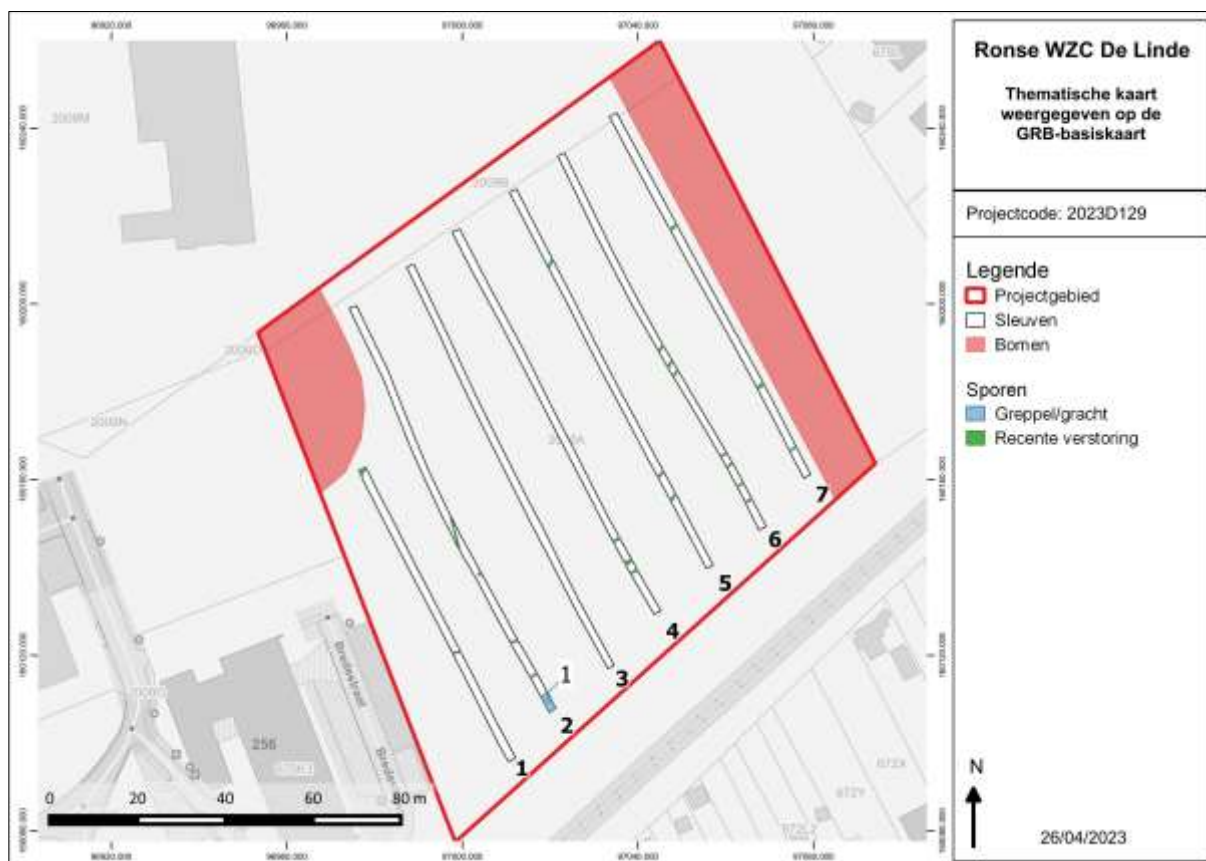
Het bodemtype **OB** komt overeen met de aanwezige ophogingen. De originele bodemopbouw sluit dan weer aan bij de naburige bodemtipes **Ldc** of **Lda** welke worden gekenmerkt door een B- horizont.

Deze bevindingen leunen nauw aan bij de bodemkaart, de quartair geologische en tertiair geologische kaart.

1.2.2 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

Tijdens de terreinevaluatie werd één spoornummer uitgeschreven. Daarnaast werden verschillende drainages (S999) aangetroffen.

Figuur 15: Thematische kaart

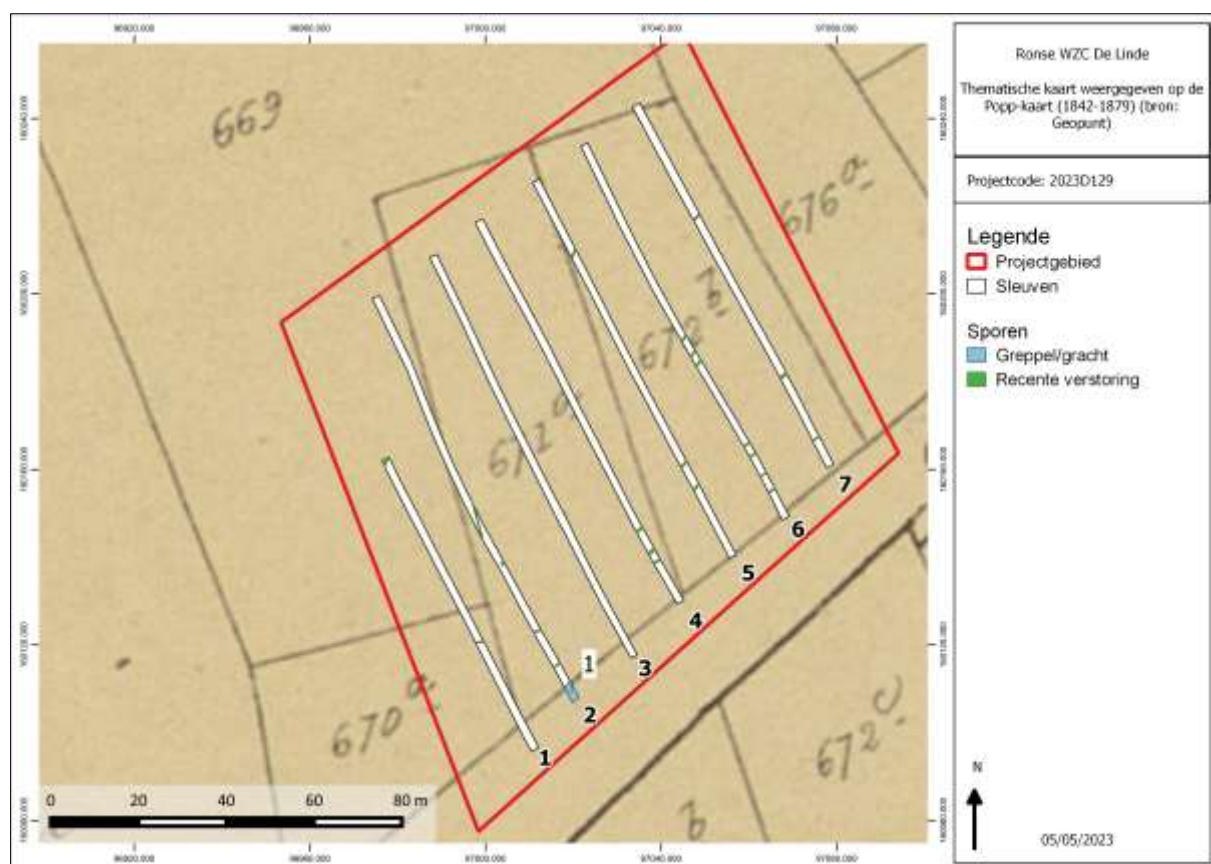
1.2.2.1 S1

S1 werd opgemerkt in het uiterste zuiden van sleuf 2. In de donkergrijze tot bruine zandlemige vulling werden houtskool- en baksteenspikkels waargenomen. Daarnaast kwamen ook wandfragmenten industrieel witgoed aan het licht.

Vermoedelijk is S1 op de Popp-kaart te identificeren als percelingsgracht. Deze kan gekoppeld worden aan de aanpassing van de percelering door de aanleg van de nevenliggende spoorweg L86 in het jaar 1861.

Figuur 16: S1

Figuur 17: Thematische kaart weergegeven op de Poppkaart (1842-1879)

1.2.2.2 Drainages

Verspreid over het terrein kwamen verschillende drainagegreppels voor met een hoofdzakelijk ZW-NO oriëntatie, met andere woorden heuvelafwaarts naar de Molenbeek toe. Naast historische kaarten en luchtfoto's wijzen deze op het agrarisch gebruik van het projectgebied.

Centraal in sleuf 2 werd een greppel van 27cm breed aangetroffen met een N-Z oriëntatie. Deze werd geïnterpreteerd als drainagegreppel, maar gaat mogelijk terug op 19^e eeuwse percelering. (Zie Figuur 17)

1.2.3 Assessment van de vondsten

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen relevante archeologische vondsten ingezameld.

1.2.4 Assessment van de stalen

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen stalen genomen.

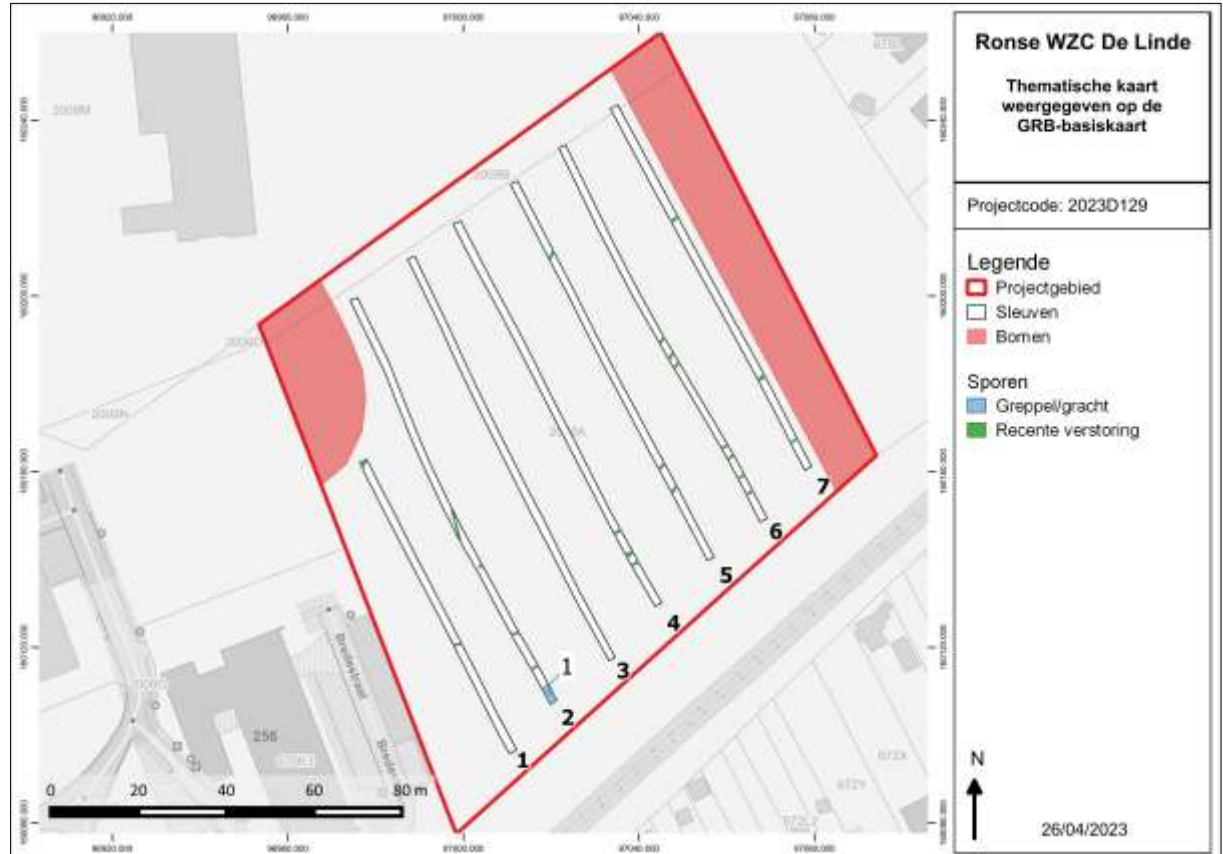
1.2.5 Conservatie-assessment

Niet van toepassing.

1.2.6 Assessment van het onderzocht gebied

1.2.6.1 Archeologisch ensemble

Het aangetroffen archeologisch ensemble is beperkt tot een percelingsgracht te dateren in de 19^e eeuw.

Figuur 18: Thematische kaart

1.2.6.2 Landschappelijk kader na confrontatie met eerdere bevindingen

Ronse is gelegen in de Vlaamse Ardennen, in de zandleemstreek. Het projectgebied ligt op een westelijke uitloper van de heuvelrug ten oosten van Ronse met dalend verloop naar de Molenbeek toe. Dit moet ongetwijfeld gunstig geweest zijn voor menselijke aanwezigheid in het verleden. Het proefsleuvenonderzoek toont echter aan dat dit eerder beperkt bleef tot landindeling aan de hand van grachten.

De originele bodem bestond uit een lemig ABC-profiel met goed ontwikkelde B-horizont. De originele Ap-horizont werd afgegraven om het terrein vervolgens op te hogen. Het bodemtype **OB** komt overeen met de aanwezige ophogingen. De originele bodemopbouw sluit dan weer aan bij de naburige bodemtypes **Ldc** of **Lda** welke worden gekenmerkt door een B- horizont.

Deze bevindingen leunen verder nauw aan bij de quartair en tertiair geologische kaart.

1.2.6.3 Historisch en archeologisch kader na confrontatie met de eerdere bevindingen.

De beschikbare cartografische bronnen tonen een ruraal karakter van het projectgebied. Op de Ferrariskaart is het terrein als akkerland ingekleurd en vrij van enige bebouwing. Verder geven

de 19^e eeuwse bronnen weinig tot geen verandering weer. Het proefsleuvenonderzoek bevestigt dit beeld. Er werd slechts 1 percelingsgracht aangetroffen.

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn verschillende archeologische vindplaatsen en indicatoren gekend welke wijzen op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid in de omgeving van het projectgebied sinds de steentijden. Desondanks werden geen archeologisch relevante vondsten of sporen aangetroffen.

1.2.7 Potentieel op kennisvermeerdering

1.2.7.1 Aard van de potentiële kennis

Het aangetroffen archeologisch ensemble is beperkt tot landindeling in de vorm van een 19^e eeuwse gracht.

1.2.7.2 Waardering van de potentiële kennis

Op basis van de aangetroffen archeologie zal een vervolgonderzoek geen kennisvermeerdering opleveren.

1.3 Advies voor vervolgonderzoek

Uit voorgaand assessmentrapport blijkt dat geen vervolgonderzoek noodzakelijk is.

1.4 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Wat zijn de waargenomen bodemhorizonten?

1.2.1.2

De originele bodem bestond uit een lemig ABC-profiel met goed ontwikkelde B-horizont. De originele Ap-horizont werd afgegraven om het terrein vervolgens op te hogen. Het bodemtype **OB** komt overeen met de aanwezige ophogingen. De originele bodemopbouw sluit dan weer aan bij de naburige bodemtypes **Ldc** of **Lda** welke worden gekenmerkt door een B- horizont.

Deze bevindingen leunen verder nauw aan bij de quartair en tertiair geologische kaart.

In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Is er sprake van lokale verstoring?

De top van de bodem (A horizont) werd weggegraven alvorens het terrein integraal op te hogen. Het archeologisch sporenniveau bleef echter grotendeels bewaard.

Zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen?

Het aangetroffen archeologisch ensemble is beperkt tot een percelingsgracht. Daarnaast komen nog verschillende drainages voor.

Op welke diepte bevindt het archeologisch leesbare niveau zich? Is er sprake van meerdere sporenniveaus?

Het archeologisch leesbare niveau bevindt zich in de top van de C-horizont tussen 49,15m TAW en 47.12m TAW. Sporen kunnen in principe bewaard zijn ter hoogte van de B-horizont.

Wat is de bewaringstoestand van de antropogene sporen?

Ondanks aftopping zijn de aangetroffen archeologische sporen goed bewaard.

Kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Eventuele ondiepe sporen kunnen zijn verloren gegaan door aftopping.

Wat is de relatie tussen de bodem, het landschap en de archeologische waarnemingen?

Het projectgebied ligt op een westelijke uitloper van de heuvelrug ten oosten van Ronse met dalend verloop naar de Molenbeek toe. Deze locatie in combinatie met de vruchtbare leemgrond moet ongetwijfeld gunstig geweest zijn voor menselijke aanwezigheid in het verleden. Het proefsleuvenonderzoek toont echter aan dat dit eerder beperkt bleef tot landindeling aan de hand van grachten. De beschikbare cartografische bronnen bevestigen het agrarisch karakter.

1.2.6.2 Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

De aangetroffen gracht kan gekoppeld worden aan landindeling.

Kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Aangetroffen industrieel witgoed in combinatie met historisch kaartmateriaal dateert de perceleringsgracht in de 19e eeuw.

Kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

De menselijke aanwezigheid bleef beperkt tot een ruraal gegeven in de vorm van landindeling.

Zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting?

Nee.

Zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte? wat is de omvang? hoeveel niveaus? geschatte aantal individuen?

Nee.

Voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (m.a.w. is behoud in situ mogelijk)?

Niet van toepassing.

Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:

- *Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?*

Niet van toepassing.

- *Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?*

Niet van toepassing.

- *Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?*

Niet van toepassing.

- *Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*

Niet van toepassing.

1.5 Samenvatting

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd in het kader van een nieuw woonzorgcentrum te Ronse. Het voorgaande bureauonderzoek en het daaropvolgend landschappelijk bodemonderzoek boden onvoldoende informatie om de archeologische waarde van het terrein te bepalen. Er werd daarom een proefsleuvenonderzoek geadviseerd. Dit werd uitgevoerd op 24 en 25 april 2023. Daarbij werd het projectgebied door middel van 7 proefsleuven onderzocht.

De totale oppervlakte van het te sleuven projectgebied bedraagt 1,35 ha. Daarvan was 2042 m² ontoegankelijk door de aanwezigheid van bomen. In totaal werd 1166m² of 8,6% van het terrein archeologisch onderzocht. De ontoegankelijke zones in rekening gebracht komt dit neer op 10,1%.

De originele bodem bestond uit een lemig ABC-profiel met goed ontwikkelde B-horizont. De originele Ap-horizont werd afgegraven om het terrein vervolgens op te hogen.

Naast enkele drainages leverde het proefsleuvenonderzoek één 19e eeuwse perceleringsgracht op.

Uit bovenstaande resultaten blijkt dat verder archeologisch onderzoek geen meerwaarde zal betekenen. Bijgevolg is het potentieel voor kennisvermeerdering nihil en wordt hier dus geen vervolgonderzoek geadviseerd.

2 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2022

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Cruz F., 2023. WZC De Linde (Ronse, Oost-Vlaanderen). *Landschappelijk bodemonderzoek*. Ruben Willaert NV, Brugge.

Van Goidsenhoven W., 2022. WZC De Linde (Ronse, Oost-Vlaanderen). *Archeologienota: Programma van Maatregelen*. Ruben Willaert NV, Brugge.

Willaert A., 2022. WZC De Linde (Ronse, Oost-Vlaanderen). *Archeologienota: Verslag van Resultaten*. Ruben Willaert NV, Brugge.

3 Bijlagen

3.1 Geplande werken

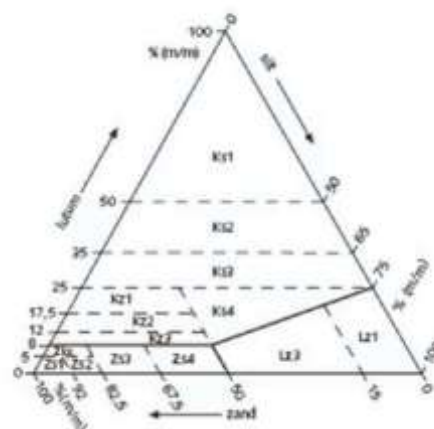
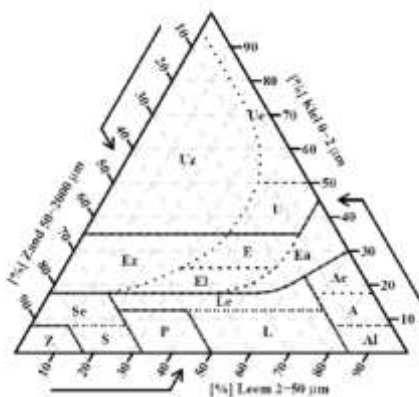
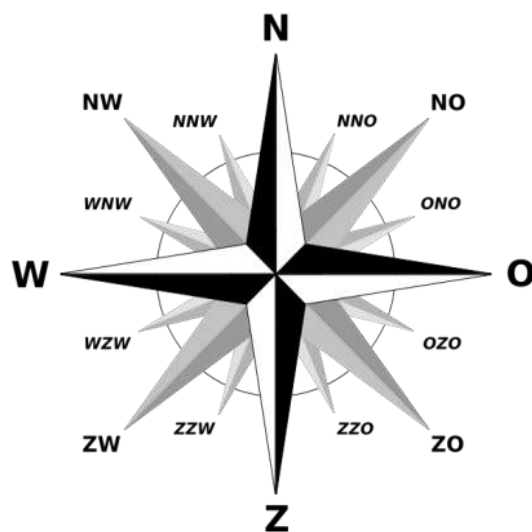

Figuur 19: Geplande werken

3.2 Lijst met gebruikte afkortingen

Divers	
S	spoor
PR	profielput
WP	werkput
KV	kijkvenster
TAW	Tweede Algemene Waterpassing
VNR	vondstnummer
-mv	Beneden maaiveldhoogte

Aard spoor	
KL	kuil
GR	gracht of greppel
NV	natuurlijk spoor
REC	recente versterking

Figuren: Windroos (boven rechts), de Belgische textuurdriehoek (onder links) en de Nederlandse textuurdriehoek (onder rechts).

3.3 Dagrapport

Maandag 24/04/2023

Rapporteur: Bruno Polfliet

Personele bezetting:

- Bruno Polfliet (veldwerkleider/archeoloog)
- Fedra Slabbinck (RTS/archeoloog)

Machine uren: 8u ('Demarez-Marreel bvba' uit Pittem)

Weer: bewolkt, afwisselend zon

Bezoekers: /

Werkzaamheden:

- Aanleggen sleuven 1 tot 4: registratie sporen en bodemprofielen

Dinsdag 25/04/2023

Rapporteur: Bruno Polfliet

Personele bezetting:

- Bruno Polfliet (veldwerkleider/archeoloog)
- Fedra Slabbinck (RTS/archeoloog)

Machine uren: 8u ('Demarez-Marreel bvba' uit Pittem)

Weer: bewolkt, afwisselend zon

Bezoekers: Tom Ternoot (PM-architecten)

Werkzaamheden:

- Aanleggen sleuven 5 tot 7: registratie sporen en bodemprofielen

3.4 Sporenlijst

SPOORNR	PUTNR	VLAKNR	VULLINGNR	AARDSPoor	TINT	HOOFDKLEUR	NEVENKLEUR	TEXTUUR	INSLUITSEL	GEVLEKT	OPMERKING
1	2	1	1	GR	MIDDEN	GR	BR	ZL	HKsp+	HETEROGEEN	Indus. wit
999	3	1	1	REC	DONKER	BR	GR	ZL		HETEROGEEN	drainage

3.5 Vondstenlijst

n.v.t.

3.6 Monsterlijst

n.v.t.

3.7 Fotolijst

BESTANDSNAAM	SOORT	PUT	VLAK	SPOOR	PROFIELNUMMER	OPMERKING	DATUM
ROBR-23_P1_PR1_638178081626087331.jpeg	PR	1			1		23/04/2023 0:56:02
ROBR-23_P1_PR1_638178081610497004.jpeg	PR	1			1		23/04/2023 0:56:01
ROBR-23_P1_PR1_638178081596639720.jpeg	PR	1			1		23/04/2023 0:55:59
ROBR-23_P1_PR2_638178087934874722.jpeg	PR	1			2		23/04/2023 1:06:33
ROBR-23_P1_PR2_638178087869782250.jpeg	PR	1			2		23/04/2023 1:06:26
ROBR-23_P1_PR2_638178087830954141.jpeg	PR	1			2		23/04/2023 1:06:23
ROBR-23_P1_SP0_638178080980037571.jpeg	DE	1	1	0			23/04/2023 0:54:58
ROBR-23_P1_SP0_638178080963860211.jpeg	DE	1	1	0			23/04/2023 0:54:56
ROBR-23_P1_V1_638178111134739639.jpeg	OV	1	1				23/04/2023 1:45:13
ROBR-23_P1_V1_638178111122651635.jpeg	OV	1	1				23/04/2023 1:45:12
ROBR-23_P1_V1_63817811111012371.jpeg	OV	1	1				23/04/2023 1:45:11
ROBR-23_P1_V1_638178111099146555.jpeg	OV	1	1				23/04/2023 1:45:09
ROBR-23_P1_PR3_638178119402410572.jpeg	PR	2			3		23/04/2023 1:59:00
ROBR-23_P1_PR3_638178119386488658.jpeg	PR	2			3		23/04/2023 1:58:58
ROBR-23_P1_PR3_638178119371907359.jpeg	PR	2			3		23/04/2023 1:58:57
ROBR-23_P1_PR3_638178119357241818.jpeg	PR	2			3		23/04/2023 1:58:55
ROBR-23_P2_PR4_638178130772452208.jpeg	PR	2			4		23/04/2023 2:17:57
ROBR-23_P2_PR4_638178130758916737.jpeg	PR	2			4		23/04/2023 2:17:55
ROBR-23_P2_PR4_638178130746966184.jpeg	PR	2			4		23/04/2023 2:17:54
ROBR-23_P2_PR4_638178130734550841.jpeg	PR	2			4		23/04/2023 2:17:53

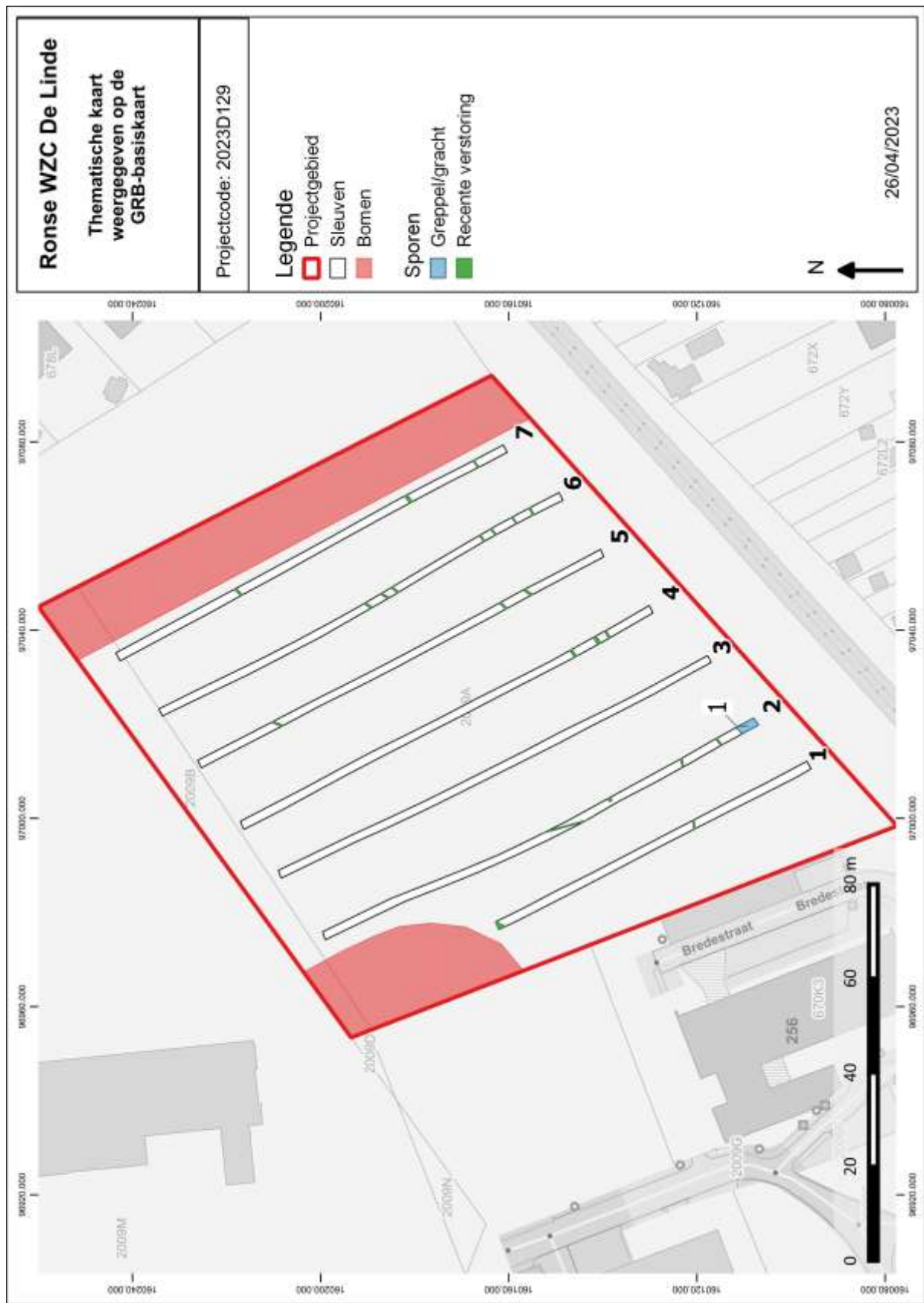
ROBR-23_P2_SP1_638178123917856497.jpeg	DE	2	1	1		industrieel witgoed	23/04/2023 2:06:31
ROBR-23_P2_SP1_638178123904353849.jpeg	DE	2	1	1		industrieel witgoed	23/04/2023 2:06:30
ROBR-23_P2_SP1_638178118286962004.jpeg	DE	2	1	1			23/04/2023 1:57:08
ROBR-23_P2_SP1_638178118273350318.jpeg	DE	2	1	1			23/04/2023 1:57:07
ROBR-23_P2_SP1_638178118258476693.jpeg	DE	2	1	1			23/04/2023 1:57:05
ROBR-23_P2_V1_638178160040300344.jpeg	OV	2	1				23/04/2023 3:06:44
ROBR-23_P2_V1_638178156340895487.jpeg	OV	2	1				23/04/2023 3:00:34
ROBR-23_P2_V1_638178156326811346.jpeg	OV	2	1				23/04/2023 3:00:32
ROBR-23_P3_PR5_638178181072135489.jpeg	PR	3			5		23/04/2023 3:41:47
ROBR-23_P3_PR5_638178181058198971.jpeg	PR	3			5		23/04/2023 3:41:45
ROBR-23_P3_PR5_638178181045077166.jpeg	PR	3			5		23/04/2023 3:41:44
ROBR-23_P1_PR6_638178191884918178.jpeg	PR	3			6		23/04/2023 3:59:48
ROBR-23_P1_PR6_638178191869891066.jpeg	PR	3			6		23/04/2023 3:59:46
ROBR-23_P1_PR6_638178191856373367.jpeg	PR	3			6		23/04/2023 3:59:45
ROBR-23_P3_V1_638178237262874774.jpeg	OV	3	1				23/04/2023 5:15:26
ROBR-23_P3_V1_638178237251333179.jpeg	OV	3	1				23/04/2023 5:15:25
ROBR-23_P3_V1_638178181259940914.jpeg	OV	3	1				23/04/2023 3:42:05
ROBR-23_P4_PR7_638178265530848437.jpeg	PR	4			7		23/04/2023 6:02:33
ROBR-23_P4_PR7_638178265518799868.jpeg	PR	4			7		23/04/2023 6:02:31
ROBR-23_P4_PR7_638178265506319003.jpeg	PR	4			7		23/04/2023 6:02:30
ROBR-23_P5_PR8_638178306321605562.jpeg	PR	5			8		23/04/2023 7:10:32
ROBR-23_P5_PR8_638178306308324562.jpeg	PR	5			8		23/04/2023 7:10:30
ROBR-23_P5_PR8_638178306294064671.jpeg	PR	5			8		23/04/2023 7:10:29
ROBR-23_P5_V1_638178332527012676.jpeg	OV	5	1				23/04/2023 7:54:12
ROBR-23_P5_V1_638178306644269618.jpeg	OV	5	1				23/04/2023 7:11:04
ROBR-23_P6_PR9_638178956831854331.jpeg	PR	6			9		24/04/2023 1:14:43
ROBR-23_P6_PR9_638178956818340605.jpeg	PR	6			9		24/04/2023 1:14:41
ROBR-23_P6_PR9_638178956804284865.jpeg	PR	6			9		24/04/2023 1:14:40
ROBR-23_P6_V1_638178982850580502.jpeg	OV	6	1				24/04/2023 1:58:05
ROBR-23_P6_V1_638178957286048568.jpeg	OV	6	1				24/04/2023 1:15:28
ROBR-23_P7_PR10_638178999814234348.jpeg	PR	7			10		24/04/2023 2:26:21
ROBR-23_P7_PR10_638178999799820820.jpeg	PR	7			10		24/04/2023 2:26:19
ROBR-23_P7_PR10_638178999785250362.jpeg	PR	7			10		24/04/2023 2:26:18
ROBR-23_P7_PR10_638178999771240812.jpeg	PR	7			10		24/04/2023 2:26:17
ROBR-23_P7_PR10_638178999758607181.jpeg	PR	7			10		24/04/2023 2:26:15
ROBR-23_Sfeer_TERREIN_638178992819294703.jpeg	SF					TERREIN	24/04/2023 2:14:41
ROBR-23_Sfeer_TERREIN_638178992806744544.jpeg	SF					TERREIN	24/04/2023 2:14:40
ROBR-23_Sfeer_TERREIN_638178992794578880.jpeg	SF					TERREIN	24/04/2023 2:14:39
ROBR-23_Sfeer_TERREIN_638178992781373660.jpeg	SF					TERREIN	24/04/2023 2:14:38
ROBR-23_Sfeer_TERREIN_638178992766708923.jpeg	SF					TERREIN	24/04/2023 2:14:36
ROBR-23_Sfeer_put 6_63817898221888788.jpeg	SF					put 6	24/04/2023 1:57:01
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178982204538377.jpeg	SF					terrein	24/04/2023 1:57:00
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178982190941435.jpeg	SF					terrein	24/04/2023 1:56:59

ROBR-23_Sfeer_terrein_638178332810437553.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 7:54:41
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178332798965498.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 7:54:39
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178332775714398.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 7:54:37
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178192583151915.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 4:00:58
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178192565520438.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 4:00:56
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178192553742984.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 4:00:55
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178192541412615.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 4:00:54
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178181491917795.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 3:42:29
ROBR-23_Sfeer_Terrein_638178160286857233.jpeg	SF				Terrein	23/04/2023 3:07:08
ROBR-23_Sfeer_Terrein_638178160275976057.jpeg	SF				Terrein	23/04/2023 3:07:07
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112697668186.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:47:49
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112199762250.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:59
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112186566783.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:58
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112174304707.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:57
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112161275156.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:56
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112147229252.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:54
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178112085667445.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 1:46:48
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077531548166.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:13
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077518304682.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:11
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077506774562.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:10
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077494592152.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:09
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077482592706.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:08
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077469411508.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:06
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077456635004.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:05
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077444803023.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:04
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077431112370.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:03
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077417114151.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:01
ROBR-23_Sfeer_terrein_638178077403421908.jpeg	SF				terrein	23/04/2023 0:49:00

3.8 Thematische kaart

Figuur 20: Thematische kaart

